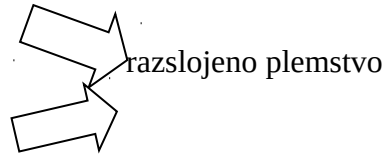


SREDNJEVEŠKO PODEŽELJSTVO:

- **KOLONIZACIJA:** širjenje naseljenih ozemelj
- **FEVDALCI** načrtno zaradi potrebe po novi delavni F & novi podložniki vedno naseljevali nove naseljence (*rast prebivalstva:bolezni, vojne, lakota)

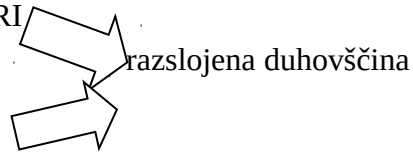
Plemstvo: vodilna vloga

- velike plemiške družine (Nemčija:**državni knezi**, Francija:**baroni**, Anglija:**lordi**)
- **VIŠJE PLEMSTVO:** pomemben vpliv na politiko (Ang.: kralji spoštovali Magno Charta, Nem.: -||-)
- **NIŽJE PLEMSTVO:** na manjših posestvih



Duhovniki: najbolj izobražen sloj

- **VISOKI CERKVENI DOSTOJANSTVENIKI:** iz plemstva razvoj Cerkev, le **razkošje & \$\$\$** ... UPORI nižjih slojev, nižjih duhovnikov, menihov
- **NAVADNI DUHOVNIKI & MENIHI:** malo premoženja-kot "kmetje"



GOSPODARSTVO ZEMLJIŠKIH GOSPOSTEV:

- **KMETIJSTVO:**
 - o nov način obdelovanja: **triletno kolobarjenje** (1 del z.v prahi-pasejo gnojijo)
 - o nova orodja: plug, cepec, brana, kosa, komat-ovratnik živina večje breme
 - o kulture: **pšenica, rž; ječmen, oves; bob, leča, lan, konoplja, mak, repa, zelje** ...
 - o plug vlečejo voli-njive podolgovate spremenjena zunanja podoba podeželja
- **VRTOVI:** kmetje: majhni, zelišča, dišave; grad & samostani: !-zelenjava & rože
- **VINOGRADNIŠTVO:** J od Alp samo na gradu-kmetje; PIVO: S od Alp
- **SADJARSTVO:** v samostanih, sadje-jabolka, hruške, slive, češnje
- **ŽIVINOREJA:** pašništvo na skupnih, gmajnskih pašnikih, (govedo, ovce, koze, prašiči) meso, mleko, volna/kože
- **SIRARSTVO**
- **LOV & RIBOLOV:** samo zemljiški gospodje
- Izraba **gozda:** samo zemljiški gospodje
- mletje **žita:** kmetje pustijo tetino moko
- gospodar.dejav. **ureja zemljiški gospod**-tako da ima+dohodek kmetje: **davek & tlaka**
- **boljše orodje+boljši načini obdelovanja naraščanje prebivalstva**
- **bolezni, epidemije**

ŽIVLJENJE KMETOV:

- nasilje, nevarnost fevdalnega gospoda
- **DAJATVE:**
 - o **velika pravda**-najemna zemlje (žito)
 - o **mala pravda:** za grajsko gospodinstvo (mleko, egg, mast, meso, poljščine, platno)
 - o **desetina:** navadno Cerkev
 - o **dajatve od skupnih zemljišč**-za uporabo **srenjske** zemlje
 - o **priložnostne dajatve:** **primščina** (obnovitev podlož. razmerja), **sodne d., takse**
 - o višina dajatev **ni določena**
- **TLAKA:**
 - o izmerjena: □, natančno določena, vezana na vsakoletna opravila
 - o neizmerjena: □, ko je imel kmet tudi sam največ dela, venomer povečevali
- dajatve & tlaka so se **ob večji krizi venomer povečevale** & zemljiški gospod si je **prisvojil srenjsko/"skupno" zemljo**

- zemljiški gospodar je imel **popolni nadzor nad življenjem podložnikov**: kot sodnik & uravnaval življenje podložnikov-osebno niso svobodni (omejeno gibanje, poroke)
- BIVALNE RAZMERE: **lesena hiša z slamo**-majnšimi okni, 1 prostor za vse+živali
- PREHRANA: skromno&enolično (močnate jedi, kaša, mleko, sir, ~~meso~~), gozd od zem.gospoda-
gozdni sadeži, lov, **sol&začimbe**
- VSAKDAN. ŽIVLJ.: delo na kmetiji+tlaka-~~družabnega življenja~~ (le ned.&prazniki)
- znanje, potovanje
- NARAVNE NESREČE: vojne, slabe letine, suše, kuga/črna smrt, epidemija □ zemljišča
gospodstva, trgovina&obrt v KRIZI, ki doseže vrhunec

NA SREDNJEVEŠKIH GRADOVIH:

- **središča oblasti & družabnega življ.** (viteški turnir, šport, trubadur, akrobat, igre)
- namen: **ugled, obramba** (jarki, obzidje, obrambni stolp-bivališča slug, na vzpetinah)
- **VITEŠTVO**: najnižji sloj plemstva, ideali-upoštevajo/upoštevajo-□službe+ugled
- Prehrana plemstva: razkošna (7 obrokov), +začimbe, vino